

A »Szepesmegyei orvos-gyógyszerész egyesület« 1902. évi
október hó 15-én Szepes-Szombaton tartott (őrszi) rendes
közgyűlés

j e g y z ő k ö n y v e.

JELEN VOLT:

DR. BARTSCH GUSZTÁV (Lőcse), CORNIDESZ KÁROLY, gyógyszerész (Felka), DR. DAITS EDE (Felka), FEST BÉLA, gyógyszerész (Igló), GENERSICH JÓZSEF, gyógyszerész (Szepes-Szombat), DR. GREISIGER MIHÁLY (Szepesbéla), GRÉB JÁNOS, gyógyszerész (Poprád), DR. KIRAY ARISTID (Szepesváralja), DR. KLEIN ÁRMIN (Késmárk), DR. ROTTENBERG JÁNOS (Szepes-Ólaszi), DR. SCHNITZER REZSŐ (Krompach), DR. SCHIRÉTER GYULA (Leibicz), DR. SCHÖN LEO (Szepesváralja), DR. SINGER MIKSA (Poprád), DR. SZÁSZ ÁGOST (Szepes-Szombat), DR. TÁTRAY GERGELY (Késmárk), DR. TEICHNER LIPÓT (Késmárk), DR. TESCHLER ANTAL (Igló), DR. ALEXANDER BÉLA (Késmárk).

Elnök Dr. Tátray Gergely tudatva a közgyűléssel Dr. Lorx Sándornak vele közölt meg nem jelenhetését megnyitóját olvassa fel, mely következőleg szól:

Tisztelt közgyűlés! Legszívélyesebben üdvözlöm a megjelent egyleti tag urakat.

Utolsó, ez évi június 25-én Tátra-Lomniczon tartott tavaszi közgyűlésünk óta több oly esemény fordult elő, mely megérdemli, hogy e helyről is röviden megemlékezzem róluk.

F. é. szeptember 6-án meghalt Berlinben Virchow Rezső, a jelenkor legnagyobb orvosa, egyik legfényesebb csillag a természettudományok egén, ki rendkívüli genialis munkássága, tiszta liberalis jelleme és humanisticus szellemtől áthatott tevékenysége által korszakot alkotó, örök értékű műveket teremtett a pathologia, anthropologia és hygiene terén.

Nem érzem magam hivatva e nagy férfit, e híres orvos áldásdús életfutását ecsetelni, csak arra kérem a tisztelt közgyűlést: hogy dicső emléke szerényen munkálkodó egyesületünk annalsaiban is megörökítessek.

Legyen szabad még egy másik és pedig Szepesmegye születésű orvosnak érdemdús emlékét a mai napon feleleveníteni. Érttem idősb Dr. Bókai Jánost, kinek emlékszobra f. é. október 5-én Budapesten a »Stefania gyermekkórház« parkjában díszes közönség előtt ünnepélyesen le lett leplezve. Időb. Dr. Bókai János, ki Iglón született, egész életén át hű fia volt a Szepességnek — kedvelte és támogatta a szepesi orvosnövendékeket. Nekem szerencsém volt 1856-tól 1861-ig a vezetése alatt álló pesti szegény gyermekkórházban mint segédorvosa működhetni, alkalmam volt meggyőződnöm arról, hogy ezen intézet, melyet egyes egyedül az ő ernyedetlen, kitartó fáradozásának köszönte fennállhatását, mely akkori időben a harmadik ily nevű speciális kórház volt a continensen, — mily lézagsótló országos szükség volt, mutatják a következő számok: évente 6—8000 ambulans beteg gyermek és 450—500 fekvő beteg gyermek gyógykezeltetett a szegényesen berendezett, 20 ágygyal rendelkező kórházban. Az ő tudományos munkálkodásának és el nem csüggedő tevékenységének sikerült végre a gyermekgyógyászat tanszékét a budapesti egyetemen létesíteni. Legyen az ő dicső emléke ez alkalomból egyetünkben is újra felelevenítve!

Van szerencsém továbbá örömmel jelenteni, hogy kartársunk Dr. Weszeczky Márk az ófalvi járás csaknem 40 éven át járásorvosa, nyugdíjaztatása alkalmával Ő Felsége koronás királyunk által hivatalos pályáján szerzett érdemei elismerése mellett a koronás arany érdemkereszttel lett kitüntetve; továbbá, hogy Dr. Jármay László egyleti tag, Ó-Tátrafüred fürdőorvosa, ezen állásának 25-ik évfordulója alkalmával Szepesmegye főispánja Gróf Csáky Zenó Ő Méltósága által tiszteletbeli megyei főorvosnak lett kinevezve.

Meg vagyok győződve, hogy a t. közgyűlés örömmel szerez tudomást arról, hogy a lelkiismeretes, kitartó orvosi ténykedés más körökben is, nem csupán a kartársaknál, talál elismerésre.

Szomorú kötelességet teljesítek, a midőn a t. közgyűlés tudomására hozom, hogy egyesületünk egyik fiatal tagja Dr. Herszki Manó alig 32 éves korában meghalt. Az elhunyt kartárs szorgalmas, a tudományművelődéssel is foglalkozó orvos volt, ki több

tudományos cikket közölt magyar nyelvben és azokat egyesületünknek is elküldte. Legyen neki könnyű a föld, emléke maradjon köztünk!

Sajnálattal kell felemlítenem, hogy az egyesület választott bírósága f. é. augusztus 19-én ülést volt kénytelen tartani és két kartárs között felmerült ügyben ítéletet hozni, ezen ügy a gyűlés folyamán a t. közgyűlésnek fog előterjesztetni.

Szerencsés vagyok a t. közgyűlésnek becses tudomására hozni, hogy az O. O.-Szövetség ez idei Congressusát Szepesmegyében és pedig Uj-Tátrafüreden szeptember 7-én tartotta meg, a Congressus lefolyásáról és az ott hozott határozatokról a közgyűlés t. tagjai az O. O.-Szövetség hivatalos lapjából bizonyosan tudomást szereztek.

Végre van szerencsém betérjeszteni az 1903-ik évi április 23-tól 30-áig Madridban tartandó XIV. nemzetközi orvosi Congressus »reglement et programm préliminére« több példányát azon kérelemmel: miszerint a netalán ezen Congressuson résztvenni egyleti tag urak az egyesület elnökségének, mely azután a Congressus magyarországi képviselőjénél Dr. Pertik Ottó tanár úrnál megteendí a szükséges lépéseket, hogy az illetők még utazásuk előtt a kellő igazolványokkal ellátassanak.

Ezeket előre bocsájtvá, a mai közgyűlést megnyitom és kérem a titkár urat a Tátra-Lomniczon tartott közgyűlés jegyzőkönyvét felolvasni.

1. Felolvastatott a »Szepesmegyei orvos-gyógyszerész egyesület« 1902. évi június hó 25-én Tátra-Lomniczon tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyve és a benne foglalt az Országos orvosi szövetség szepesi fiók elnökségének (Késmárk, Igló, Gölniczbánya) elküldött, a Szepesmegyében működő kerületi betegsegélyző-pénztárak és a Szepességen gyakorlatot űző orvosok közötti viszony rendezése tekintetében szerkesztett átirat.

A jegyzőkönyv 6-ik pontja nem helyesen felvételtnék mondatik, a jegyző oda nyilatkozik, hogy a jegyzőkönyv azért olvastatik fel, miszerint javítani lehessen rajta — ha nem megfelelő — hitelesítése előtt; a hosszabb eszmecsere és megvitatkozás után kimondatott, hogy:

- a) az orvosok ellen a pénztárak által emelt panaszok utóbbiak által a bizalmi orvosnak jelentendők be;

- b) a héttagú bizottságba, mely a bejelentett ügyeket megbírálni hivatva lesz, három tag a Szepes-megyei orvos-gyógyszerész egyesület tagjai közül, három tag az Országos orvosi szövetség Szepes-megyei fiókjának tagjai közül az illető egyesületek által választatnak, kik a bizalmi orvos elnöklése mellett ítélkeznek.

Mi a betegsegélyző-pénztárak gyógyszerészi ügyeit illeti, Gréb János poprádi gyógyszerész a következő közgyűlésen fog indítványt beterjeszteni.

A jegyzőkönyv 7-ik pontjában irt határozatot illetleg, mely szerint a közgyűlés a rendtartásra utalva kimondja: a kilométerpénz minden egyes kilométerre vonatkozik, tehát oda- és visszautazásra; a fuvardíj magától értetődik külön számíttatik (ha a fuvar nem szolgáltatik) — Dr. Szász Ágoston nem emlékszik, hogy ilyenmő határozat hozatott volna és ezen ügyre vonatkozólag szintén a következő gyűlés alkalmával szándékszik indítványt tenni.

Ezekután a jegyzőkönyv hitelesítettik, mire Dr. Schön Leo és Dr. Greisiger Mihály kéretett fel.

2. Felolvassa **Dr. Alexander Béla** titkár az 1902. évre vonatkozó jelentését:

Tekintetes közgyűlés!

Röviden összefoglalva vagyoni viszonyunkat és az egyesületünkben történeteket — vonatkozva az 1902-ik évre — a következőket kell említenem:

Egyesületünk jelenleg 73 tagból áll, tehát egy taggal szaporodott, megtekintve a múlt évet, belépett: Fest Béla, gyógyszerész (Igló) 1901. október hó 23-án, Schwartz Sándor, gyógyszerész (Szepesbéla) 1902. június 25-én és Dr. Fialka Gusztáv (Budapest, Bélai barlangliget) szintén 1902. június hó 25-én; az egyesületi tagok közül elhalt: Dr. Barna Bernát (Szepes-Ófalu) 1902. márczius 10-én, Dr. Herszki Manó (Berlin) 1902-ben és Dr. Perlstein Jakab (Leibicz) 1902.

A 73 tag között van 72 rendes tag (56 orvos, 17 gyógyszerész) és egy pártoló tag (főszolgabíró). A Szepességen tartózkodik 63, a Szepességen csak nyáron át 5, Gömörben 1, Budapesten 1 (téli át még 4), Szegeden két és Bécsben egy tag.

Vagyonunk a következő:

a takarékpénztárban van	43	kor.	32	fill.
kamatok ez évre	—	„	92	„
tagdíj-hátralék pro 1900	16	„	16	„
„ „ 1901	68	„	—	„
még be nem folyt tagdíj pro 1902	468	„	—	„
rendelkezhetünk tehát: 596 kor. 24 fillérről.				

A kórházi alap 1902. év elején kitett	1613	kor.	99	fillért
kamamatok pro 1902	65	„	84	„
járlulék pro 1902.	100	„	—	„

az év végén ki fogna tenni a

kórház-alap	1779	kor.	83	fillért.
-----------------------	------	------	----	----------

A »Sanatorium-alp kitett 1902. év

elején	1158	kor.	02	fillért
járlulékok fejében befolyt	150	„	—	„
kamatok az 1902-ik évre.	26	„	84	„

az esetleges adakozásokon kívül az

alap az év végén ki fog tenni .	1334	kor.	86	fillért.
---------------------------------	------	------	----	----------

Az 1902-ik évben szükséges volt a könyvtár illetőleg a műszertár elhelyezése céljából külön helyiséget felvenni, ép úgy szükséges volt a könyvek elhelyezésére két szekrényt csináltatni, mi által a kiadások ismét emelkedtek, úgy hogy szükséges a tagdíj emelését ajánlani, 8 koronáról 10 koronára.

Ugyancsak az 1902-ik esztendőben két gyűlés tartatott: a tavaszi gyűlés Tátra-Lomniczon 1902. évi június hó 25-én és az őszi közgyűlés Szepes-Szombaton 1902. október 15-én.

Az előadók és előadások nevei a következők:

Dr. Hammersberg Árpád: »Neurastheniáról és ezen betegség lefolyása alkalmával sikeresen szokott használni eljárásról«.

Dr. Fáti Miklós: »A physicalis gyógymódokról«.

Dr. Lorx Sándor: »Jelentés Szepesmegye közegészségügyi viszonyairól az 1901-ik esztendőben«.

Dr. Singer Miksa: Emlékbeszéd Dr. Grósz Lajos fölött.

Dr. Tátray Gergely: Emlékbeszéd Dr. Barna Bernát fölött.

Dr. Klein Ármin: Emlékbeszéd Dr. Perlstein Jakab fölött.

Dr. Alexander Béla: »Röntgen-képek; mit képes mutatni az X-sugár a fényérzékeny lemezen«.

Meg kell említenem, hogy a folyó évben a választott bíróság működése egyszer vétetett igénybe, a mely alkalomkor az

ítéletet mondani is volt kénytelen, mivel békés elintézés nem volt lehetséges.

Az 1901-ik évre szóló évkönyv nemsokára szét fog küldetni. Tudomásul vétetett azon megjegyzéssel, hogy: az évi tagdíj ne emeltessék, hanem maradjon mint volt eddig, azaz 8 korona. Kimondatott egyszersmind, hogy az egyesület »kórházi alapja«, melynek célja az volt, hogy egy megyei kórház felállítása alkalmával betegség alapitassék az egyesület részéről, mint ilyen szűnjön meg, miután Lőcsén a »Hermann«-féle kórház állitatott fel, az ezen alaphan foglalt összeg cumuláltassék a takarékpénztárban elhelyezett kisebb összeggel és mindkét betét kamatai forditassanak az egyesület kiadásainak fedezésére annyival inkább, mert az egyesületi könyvtár és műszertár elhelyezése céljából kibérelt helyiség bérösszegéről is kell gondoskodni.

3. **Dr. Tátray Gergely** könyvtárnok az 1902. évre szóló jelentését olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés!

Alapszabályszerű kötelességemet teljesítem, a midőn ezennel az egyleti könyvtárról és műszertárról betérjesztem évi jelentésemet.

Könyvtárunk annyira gyarapodott, hogy egy külön helyiségről és két új könyvszekrényről kellett gondoskodnunk, a mire az utolsó közgyűlésünk alkalmával kikértem volt a t. közgyűlés beleegyezését.

a) **MAGYAR ORVOSI KÖNYVKIADÓ TÁRSULAT KIADVÁNYAI:**

Dr. Kaufmann Ede: A részletes kórboncztan tankönyve, I. fele.

Magyar Orvosi Archivum: II. kötet 4—6. füzet, III. kötet 1—4. füzet.

b) **KIR. MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT KÖNYVKIADÓ VÁLLALATA:**

Todd: Képszerű csillagászat.

Thankoffer: Anatomia és Divat.

Természettudományi közlöny 386—397. füzet.

Pótfüzetek 63—69. füzet.

c) **KLINIKAI FÜZETEK** XI. kötet 10—12., XII. kötet 1—9. füzet.

d) **MAGYARORSZÁGI KÁRPÁTEGYLET** 29-ik évkönyve, 1902.

e) JAHRBUCH FÜR KINDERHEILKUNDE UND PHYSISCHE ERZIEHUNG: 55. B. 3—6., 56. B. 1—3. Heft.

f) VOLKMANN'S KLINISCHE VORTRÄGE. 315—339.

A néhai Dr. Fleischer Frigyes hagyatékából az egylet könyvtárának ajándékozott nagyszámú művek jelenleg ujonnan katalogizáltak és az annak idején kinyomatott könyvtári jegyzék kiegészítve és összeállítva a legközelebbi közgyűlésnek fog beterjesztetni.

Az egyleti műszertár a múlt évben nem gyarapodott, de a meglevő és az egyleti tagok által gyakran igénybe vett műszerek jó karban tartatnak és szükség esetében kijavíttatnak.

Tudomásul vétetik.

4. **Dr. Alexander Béla** titkár által beterjesztett, az 1903-iki évre szóló költségelőirányzat a következő:

1. Természettudományi társulat . . .	20 kor.
2. Klinikai füzetek	8 „
3. Orv. könyvkiadó társulat (M. Archivum) 16 „	
4. Jahrbuch für Kinderheilkunde . . .	12 „
5. Klinische Vorträge	20 „
6. Könyvbekötés	20 „
7. Postaköltség.	20 „
8. Kórházi alap	100 „
9. Museum és Röntgen-készülék . .	120 „
10. Évkönyv pro 1903	200 „
11. Visszafizetés à conto Röntgen-készülék	100 „
12. Helyiség a könyvtár részére . . .	100 „
13. Két könyvszekrény	72 „

Összesen . . 808 kor.

Tudomásul vétetik, az előbbi határozat értelmében, magától értetődik, hogy a benne foglalt tétel a kórházi alapba történendő befizetés, mely évente 100 koronát tett ki és a tétel: visszafizetés a kórházi alapba à conto Röntgen-készülék, mely szintén 100 koronát tett ki, elesik, mert mint mondatott: a kórházi alap (a Röntgen-készülékre) részleges évi visszafizetése is, úgy hogy a kiadások összege 608 kor.-ra redukálódik (808 koronáról).

5. A tisztviselők választása kerülvén sorra, **Dr. Tátray Gergely** elnök a maga és a titkár nevében megköszöni az egyesület bizalmát, egyszersmind megkéri az egyesületet — Dr. Rottenberg

János felszólalása után, kinek törhetlen bizalma van az elnökhöz és ki ép úgy a titkár új megválasztását ajánlja — hogy a tisztviselők választása szavazólapokkal történjen.

A tisztviselők választásához mint korelnök Dr. Schön Leo kéretett fel, a scrutiniumhoz Dr. Bartsch Gusztáv és Gréb János gyógyszerész.

Beadatott 16 szavazólap (mindegyik jelenlévő szavazott), melynek mindegyikén elnöknek Dr. Tátray Gergely, titkárnak Dr. Alexander Béla volt jelezve.

Az újra megválasztott elnök megköszöni az egyesület ez újra nyilvánult bizalmát a titkár nevében is, mindkét tisztviselő azon lesz, hogy az egyesület ügyeit legjobb belátásuk szerint végezzék.

6. A »Szepesmegyei orvos-gyógyszerész egyesület« választott bíróságába elnök Dr. Tátray Gergely, Dr. Lorx Sándor, Dr. Alexander Béla és póttagnak Dr. Szász Ágoston küldetnek ki, ugyancsak a kerületi betegsegélyző-pénztárak által esetleg bejelentett ügyek rendezését célzó 7 tagú bizottságba, mely alkalommal Dr. Lorx Sándor elnöklése mellett Dr. Szász Ágost rendes taggá lesz.

7. Felolvastatott a »Szepesmegyei orvos-gyógyszerész egyesület« választott bíróságának 1902. évi augusztus hó 19-én Iglón tartott üléséből származó ítélet (ügy Dr. Schnitzer Rezső contra Dr. Stern Adolf) az ebből keletkező eszmecsere azt eredményezte, hogy:

Krompach község előljáróságához átirat intéztessék az egyesület nevében, melyben Dr. Schnitzer Rezső községi orvos és halottkémnek hivatalos ténykedése — különösen a távolabb fekvő helyeken való hivatalos ténykedése megvilágíttatnék a célból, hogy méltányos díjazásban, illetőleg fuvarszolgáltatásban részesítenék.

Ezen átiratot bizonyítvány alakjában Krompach község előljáróságához történendő betérjesztését az elnök vállalta magára.

8. **Dr. Klein Ármin** felolvassa emlékbeszédét Dr. Perlstein Jakab felett.

9. **Dr. Tátray Gergely** felolvassa emlékbeszédét Dr. Barna Bernát felett.

10. **Dr. Alexander Béla** az »X-sugár rajzolóképességéről« tart előadást, demonstrálva 3 X-sugaras képet, melynek 2 hónapos csecsemő testének átvilágítására vonatkoznak.

11. Titkár jelenti, hogy az egyesület 1902. évi június hó 25-én Tátra-Lomniczon kimondott megbízása folytán Dr. Greisiger Mihály és Dr. Alexander Béla meglátogatták a »Vörös klastromot« és megtekintették annak u. n. gyógyszerertári szobában még meglévő berendezés részleteit és a szoba mennyezetén lévő képet, nemkülönben a gyógyszerertári szoba előtt lévő helyiségben a márványból kivésett, részben befalazott mozdódédényt; javalatos volna ezen dolgokat — mint gyógyszerészi ereklyéket — az egyesület részére megszerezni, miután pedig az eperjesi görög kath. püspökségnek birtokát képezi, a »Vörös klastrom« okvetlen szükséges lesz Nmélt. Vályi József, eperjesi gör. kath. püspököt megkérni: volna kegyes ezen ereklyéket átengedni az egyesületnek, illetőleg megengedni, hogy az egyesület a szoba mennyezetén lévő képet a maga részére lerajzoltassa vagy lefényképeztesse, miután ezen kép levétele igen sok költséggel járna.

A egyesületi gyűlés az elnököt és titkárt bizza meg a szükséges lépéseket megtenni, azaz átiratot intézni ezen ügyben a püspökséghez.

A június hó 3-án az eperjesi püspökséghez intézett átirat következőleg hangzik: »Nagyméltóságú és főtisztelendő Püspök úr! Alólirottak, mint a »Szepesmegyei orvos-gyógyszerész egyesület« tisztviselői bátorkodunk Nagyméltóságodat tiszteletteljesen felkeresni, egyesületünk alázatos kérelmét átadva, mely következőleg szól: kegyeskedjék a »Vörös klastrom gyógyszerertári szoba« fából készült állványait és asztalát, nemkülönben ezen szoba előtti helyiségben lévő kőből vésett és részben befalazott mozdódédényt egyesületünknek átengedni a czélból: hogy nevezett tárgyak a még esetleg megtalálható gyógyszerészi eszközök edényekkel együtt egyesületünk helyiségében, mint az orvosi tudománynyal oly nagyon közel rokonságban álló gyógyszerészi tudomány reliquiái általunk kegyelettel őriztessenek; bátorkodunk ezen kérelmünket Nagyméltóságoddal annyival inkább közölni, mivel ezen érdekes és a multról szóló ereklyék — ha őrizet alá nem vétetnek — valószínűleg el fognak pusztulni, de másrészt legyen róla meggyőződve Nagyméltóságod, hogy őrizetünk alatt meg fognak maradni, hogy tanuskodjanak a gyógyszerészi tudomány régi múltjáról, melyről tanuskodik nevezett szoba mennyezetén lévő igen érdekes kép (szerzetes lombikban lévő folyadékot nézve, a lombikot kezében tartja) is, ez utóbbira nézve oda irányúl egyesületünk kérelme: legyen megengedve, azt egyesületünk részére lerajzoltatni esetleg lefotografáltatni.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy azon reménynyel élhessünk, miszerint kérelmünket tekintetbe fogja venni, és hogy Nagyméltóságod a kérelmünk által elért eredményről bennünket kiértésíteni kegyes lesz. Késmárk, 1903. június hó 3-án. Dr. Tátray Gergely, egyesületi elnök. Dr. Alexander Béla, egyesületi titkár.

11. Az egyesület 1903. évi tavaszi gyűlés helyének meghatározása kerülvén sorra, Dr. Greisiger Mihály meghívása folytán Barlangliget jeleztetett annak.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök berekeszti az ülést.

K. m. f.

Dr. Alexander Béla
e. i. egyesületi jegyző.

Dr. Tátray Gergely
e. i. együleti e'nök.

Hitelesitjük:

Dr. Szász Ágoston

Dr. Greisiger M.
